

Пороговою межею цього показника є коефіцієнт 1,0, тобто $K_{зл} \geq 1$

Звичайно визначення стану економічної безпеки підприємства є досить кропіткою і потребує багато витрат часу. Тому сьогодні окремі науковці намагаються відшукати синтетичний інтегральний показник економічної безпеки. Але за такого підходу менеджеру буде дуже важко визначити слабе місце підприємства в економічній безпеці. Коли виявляється значення окремих конкретних показників, що є нижче порогових значень, наприклад економічної дієвості наступний аналіз повинен дати відповідь, що конкретно і в якому ступені складає загрозу фірмі: технічний стан, технології, менеджмент, маркетинг, стан фінансів, атмосфера в колективі і т. д.

Ми розділяємо точку зору вітчизняних вчених В. К. Васенка, Л. А. Пуш, І. П. Шульги, Н. В. Зачосової, О. М. Герасименко, стосовно спроби відшукати синтетичний показник економічної безпеки підприємства, нам здається це не зовсім продуктивними тому, що в цій справі кожна дрібниця може обернутися великими збитками [2, с. 145].

Список бібліографічних посилань:

1. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: Навч. посібник (для студ. Вищ. навч. закл) / В. Л. Ординський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін. – К. ; Правова єдність, 2009. – 544 с.

2. Економічна безпека держави, суб'єктів господарювання та тіньова економіка: колективна монографія за заг. ред. д. е. н., професора Васенка В. К. / В. К. Васенко, Л. А. Пуш, І. П. Шульга, Н. В. Зачосова, О. М. Герасименко – Черкаси: Вид-во ТОВ «МАКІАУТ», 2010. – 367с.

УДК 339.727.6

Оксана Сергіївна МАКОВОЗ,

завідувач кафедри економіки та фінансів факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8728-1500>

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Цифрова економіка стрімко розвивається в глобальних масштабах. Вона є найважливішим двигуном інновацій, конкурентоспроможності та економічного зростання в світі. Як зазначає Європейська комісія, цифрова економіка оцінюється в 3,2 трлн євро в групі країн «Великої двадцятки» і вже становить близько 8% ВВП, стимулюючи розвиток і створення робочих місць. Крім того, більше 75% доданої вартості, створеної в інтернеті, належить традиційним галузям промисловості, що пов'язано з більш високою продуктивністю праці [1].

Цифрова економіка є складовою частиною економіки, в якій домінують знання суб'єктів та нематеріальне виробництво – основний показник під час визначення інформаційного суспільства. Поняття: «цифрова економіка», «економіка знань», «інформаційне суспільство» формують нову економічну систему, яка замінює індустріальну парадигму. Ця економічна модель надає можливість реалізації високо конкурентної продукції з високою доданою вартістю, створювати робочі місця нової якості, ефективно вирішувати соціальні, культурні та екологічні завдання. Розвинені країни приділяють прискіпливу увагу щодо гармонійного розвитку системо утворювальних елементів цифрової економіки, інформаційного суспільства та економіки знань [2, с. 52].

За даними Всесвітнього економічного форуму, у 2015 році частка цифрової економіки у загальносвітовій економіці перевищила 20% і стрімко зростає. Успішний досвід Естонії, Ірландії, Швеції та Ізраїлю свідчить, що безпосередній ефект від комплексного розвитку цифрової економіки становить 20% ВВП протягом п'яти років, а ROI інвестиції в цифрову трансформацію сягає 500%. Сьогодні в Україні вже частково використовують цифрові технології. Найбільш яскравим прикладом є агропромислова сфера, де завдяки цифровим технологіям передові компанії збільшують свої ROI від 30% до 90% [3].

У березні 2017 року було опитано 27901 громадян ЄС. Хоча, наприклад, 75% європейців вважають, що оцифрування має позитивний вплив на економіку, і 64% – у суспільстві, тоді як 74% вважають, що оцифрування замінює більше робочих місць, ніж це створює, і 44% респондентів, які зараз працюють, вважають, що їхня робота, хоча б частково, може бути зроблена роботом або штучним інтелектом [4].

В травні 2017 року Європейською Комісією було опубліковано середньостроковий огляд стратегії цифрового єдиного ринку. У ньому оцінюється досягнутий прогрес, який закликає співзаконодавців оперативно реагувати на всі вже подані пропозиції та окреслити подальші заходи щодо онлайн-платформ, економії даних та кібербезпеки. Середньостроковий огляд супроводжується Європейським цифровим звітом про прогрес, який дає поглиблену оцінку того, як ЄС та держави-члени розвивають свій цифровий розвиток та визначають можливі кроки для покращення національних показників у цифрових засобах.

Концептуальний документ «Оцифровка, працевлаштування та інтеграція – роль Європи» розглядає вплив оцифрування на ринок праці. Оцифровка – це не вибір, а необхідність для європейського бізнесу та економіки в цілому, яка дає безліч можливостей, що створюють нові наслідки та передусім зміни: деякі робочі місця будуть замінені, нові робочі місця будуть створені, і багато робочих місць будуть трансформовані. Таким чином, важливо супроводжувати громадян у цьому переході.

На сьогодні в Європі успішно реалізується стратегія Єдиного цифрового ринку Digital Single Market Strategy (DSM). На думку європейських експертів, DSM може принести об'єднаній Європі додаткові 415 мільярдів євро щорічно і забезпечити створення сотень тисяч робочих місць. DSM розглядається як основний актив Європи, спрямований на адаптацію європейського суспільства, бізнес-середовища до нових умов ведення діяльності на міжнародній арені. Європейці прагнуть забезпечити ефективний розвиток різних секторів економіки, які використовують цифрові технології для інновацій, щоб вони залишались конкурентоспроможними на глобальному рівні [5].

Про необхідність використання потенціалу цифрових технологій з метою підвищення рівня конкурентоспроможності, підприємництва та інноваційної діяльності було окремо наголошено у Плані дій «Підприємництво 2020» («Entrepreneurship 2020 Action Plan») [6]. Європейська комісія спонукає використати можливості цифрової революції, заохочуючи інноваційні перетворення бізнесу і підтримуючи цифрові підприємства в Європі [7].

Стратегія активізацій впровадження цифрової економіки було визнано країнами ЄС та світу як основний драйвер для посилення конкурентоспроможності та розвитку економіки. Для успішного практичного втілення стратегії цифрової економіки в Україні потрібні ефективно функціонуючі наступні три компоненти: нормативно-правова база, яка б сприяла вільній конкуренції і виходу на світовий ринок вітчизняних підприємств, дозволяла товаровиробникам повною мірою використовувати цифрові технології для підвищення якості продукції та інновацій; компетенції та навички (фінансова грамотність), які вкрай необхідні працівникам, бізнесменам, державним службовцям, для належного використання можливостей цифрових технологій; дієві цифрові інститути, що використовують Інтернет для розширення прав і можливостей громадян.

Список бібліографічних посилань:

1. Digital economy. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/growth/sectors/digital-economy/importance/index_en.htm.
2. Вертюк С. М., Пілінський В. В. Визначення пріоритетних напрямків розвитку цифрової економіки в Україні. Наукові записки науково-дослідного зв'язку. – 2016. – №2 (42). – С. 51-58.
3. Як цифрова економіка змінить Україну [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/01/16/633057/>.
4. Digital Single Market Mid-term Review: Commission calls for swift adoption of key proposals and maps out challenges ahead [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-single-market-mid-term-review/>.

5. Європа формує новий цифровий ринок. Чому Україна поза ним? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2364078-misia-ocifruvati-ekonomiku-strategia-edinogo-cifrovogo-rinku.html>

6. The Entrepreneurship 2020 Action Plan [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/entrepreneurship-2020/index_en.htm.

7. Measuring the Digital Economy OECD Report [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/measuring-the-digital-economy/summary/english_1443d3d7-en#page1.

УДК 336.228.34

Людмила Анатоліївна ПАРФЕНТІЙ,

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8896-4928>

Павло Олександрович ПАРФЕНТІЙ,

головний державний ревізор-інспектор відділу перевірок у сфері торгівлі, послуг та інших галузей економіки управління аудиту Головного управління Державної фіскальної служби у Сумській області

ФАКТОРИ УХИЛЕННЯ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Однією з ознак дієвості податкової системи держави є незначні масштаби використання схем ухилення від сплати податків. В Україні обсяги «сірої» економіки є досить значними: Міністерство економічного розвитку і торгівлі оцінює її розмір у більш ніж третину від валового внутрішнього продукту. Тому встановлення причин існування та зростання масштабів ухилення від оподаткування з метою підвищення ефективності боротьби з даним явищем є дуже актуальним питанням сьогодення.

Проблематика ухилення від оподаткування досліджувалась багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, серед яких С. О. Баранов, А. В. Безкрєвна, А. В. Бризгалін, П. М. Вавілов, А. С. Веткін, В. П. Вишневський, С. В. Глушенко, М. О. Казакова, В. М. Кміть, І. М. Кріль, О. В. Мірошніченко, М. М. Нашкерська, Т. Л. Томнюк та ін. Науковці виділяють моральні, політичні, економічні, технічні та правові причини, що підштовхують платників податків до ухилення від оподаткування [1, 2, 3, 4].

Моральні (морально-психологічні, морально-етичні, соціальні) фактори полягають у тому, що бажання уникнути сплати податків є природною реакцією будь-якої людини на фіскальні заходи держави. Оскільки при